

TOETSINGSADVIES OVER DE INHOUD
VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
BERGING VAN ZUIVERINGSSLIB
IN DE SLUFTER

14 september 1989

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het
milieu-effectrapport inzake de berging van
zuiveringslib in de Slufter / [Commissie voor de
Milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie
voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-074-5
SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.336] (492.61)
Trefw.: milieu-effectrapportering ; Zuid-Holland /
zuiveringslib ; Zuid-Holland.

commissie voor de milieueffectrapportage

De Minister van Verkeer en
Waterstaat,
Postbus 20901
2500 EX 's-GRAVENHAGE

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 20951
2500 EZ 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk
U796-89/Ro/ae/134-89

onderwerp
Toetsing milieueffectrapport
Berging van zuiveringsslib in
de Slufter

utrecht,
14 september 1989

Per brief van 16 juni 1989 (kenmerk 210276/2) verzocht het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland als coördinerende instantie in de onderhavige besluitvormingsprocedure, de Commissie voor de milieueffectrapportage aan u advies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) inzake het storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied (Slufter)".

Hierbij bied ik u het advies aan van de Commissie voor de m.e.r. overeenkomstig artikel 41, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

Het advies omvat de toetsing van het MER en de aanvullingen daarop, in de vorm van opmerkingen en aandachtspunten die, volgens de Wabm en de door u op 4 mei 1988 vastgestelde richtlijnen, in ieder geval in het MER moesten worden behandeld. Voor de inhoud van het toetsingsadvies verwijs ik kortheidshalve naar de samenvatting, waarin de belangrijkste aandachtspunten uit het advies zijn bijeengebracht. Daarnaast vraag ik uw aandacht voor het volgende:

1. Op het MER zijn twee aanvullingen gemaakt. De eerste aanvulling werd door u bij de aanvaardbaarheidsbeoordeling samengesteld als toelichting op een aantal onderdelen van het MER. Deze toelichting is te zamen met het MER ter inzage gelegd.

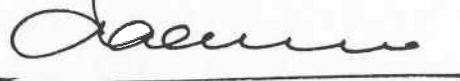
Bij nadere bestudering van het MER constateerde de Commissie enkele belangrijke omissies. Deze werden terstond gemeld aan het bevoegd gezag. Op verzoek van de gemeente Rotterdam - een van de beheerders van de Slufter - werd tussentijds overleg gevoerd tussen de Commissie en vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Daarbij werd vastgesteld, dat een aantal punten in het MER onderbelicht was gebleven en dat aanvulling daarop wenselijk was. Deze aanvullende informatie werd op 26 juli 1989 aan de Commissie toegezonden. Uit een brief van 4 augustus 1989 van de provincie Zuid-Holland bleek dat er geen aanvullende bekendmaking van deze extra informatie heeft plaatsgevonden, maar dat is volstaan met terinzagelegging en toezending aan de wettelijke adviseurs, de Commissie en overige betrokkenen, onder andere diegenen die aan de inspraak hadden deelgenomen, met daarbij de mededeling dat de inspraaktermijn met twee weken was verlengd.

De Commissie waardeert op zichzelf de mate waarin de nadere aanvullende informatie is verspreid, maar wijst erop dat daaraan geen algemene bekendheid is gegeven, zodat niet iedereen geacht kan worden ook van die tot het MER behorende gegevens kennis te nemen.

2. De Slufter is destijds aangelegd voor de berging van verontreinigde baggerspecie uit het benedenrivierengebied. Toen al werd de vrees geuit dat er gereede kans zou zijn dat ook andere stoffen dan baggerspecie gestort zouden gaan worden. De nu voorgenomen activiteit bewijst het gelijk van hen, die deze ontwikkeling hadden voorspeld. Uit de verstrekte informatie is bovendien naar voren gekomen dat niet uitgesloten moet worden dat naast anaëroob ook aëroob gestabiliseerd zuiveringsslib gestort zal gaan worden. Omdat in het MER alleen de effecten zijn onderzocht van het storten van anaëroob gestabiliseerd zuiveringsslib, zal de te verlenen vergunning niet op andere soorten afvalstoffen betrekking kunnen hebben. Daarbij geeft de Commissie het bevoegd gezag in overweging om, indien het beleid erop is gericht het storten van diverse andere categorieën afvalstoffen te voorkomen, in de te verlenen vergunning uitdrukkelijk het storten van andere stoffen dan anaëroob gestabiliseerd zuiveringsslib uit te sluiten.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de betreffende besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze u van haar advies gebruik heeft gemaakt.

drs. H.G. Ouwerkerk,

voorzitter van de werkgroep m.e.r.
berging van zuiveringsslib in de
Slufter

TOETSINGSADVIES OVER DE INHOUD VAN HET
MILIEU-EFFECTRAPPORT BERGING VAN ZUIVERINGSSLIB
IN DE SLUFTER

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de toetsing van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over de berging van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie (Slufter)";

uitgebracht aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

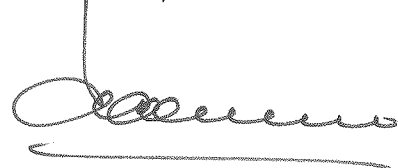
de werkgroep m.e.r. berging van zuiveringsslib in de Slufter,

de secretaris,

mr. E. van Rosmalen

de voorzitter,

drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 14 september 1989

INHOUDSOPGAVE

	<u>Pagina</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. ALGEMEEN, VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	5
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	5
5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	6
5.1 De voorgenomen activiteit	6
5.2 Alternatieven/varianten	7
5.3 Het meest milieuvriendelijke alternatief	7
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	7
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIK- KELING VAN DAT MILIEU	8
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	8
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	9
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	9
11. SAMENVATTING VAN HET MER	10
12. EVALUATIE ACHTERAF	10

BIJLAGEN

1. Brief van de Provincie Zuid-Holland d.d. 16 juni 1989 met verzoek om advies.
2. Openbare bekendmaking in de Staatscourant nr. 114 d.d. 15 juni 1989.
3. Samenstelling van de werkgroep.
4. Lijst van inspraakreacties/adviezen.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de oplossing van het probleem van de verwijdering van zuiveringsslib in de provincie Zuid-Holland wordt door de provincie een plan opgesteld, overeenkomstig artikel 26 van de Afvalstoffenwet. In dit zuiveringsslibplan zal een definitieve methode voor de verwijdering van zuiveringsslib worden vastgesteld. Tot die tijd (ongeveer 1994) wordt een interimoplossing nagestreefd. Deze bestaat ondermeer uit het tijdelijk storten van het zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het Benedenrivierengebied", hierna aangeduid als "de Slufter".

Teneinde het storten in de voor berging van verontreinigd havenslib bestemde Slufter mogelijk te maken, is door de vergunninghouders van de Slufter, de gemeente Rotterdam en de directie Benedenrivieren van Rijkswaterstaat, een verzoek ingediend bij de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en van Verkeer en Waterstaat (V&W) tot aanpassing van de betrokken vergunningen (Afvalstoffenwet - AW - en Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren - WVO -). Ten behoeve van deze besluitvorming wordt milieu-effectrapportage (m.e.r.) toegepast. Hierbij zullen Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland als coördinerende instantie optreden.

De Commissie voor de m.e.r. ontving het MER op 18 mei 1989. Per brief van 10 juni 1989 (zie bijlage 1) werd zij in de gelegenheid werd gesteld conform artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) advies uit te brengen over het MER.

De provincie Zuid-Holland maakte het milieu-effectrapport (MER) op 15 juni 1989 bekend (zie bijlage 2).

De Commissie voor de m.e.r. dient een oordeel te geven over het MER, waarbij het toetsingskader wordt gevormd door:

- het gestelde in artikel 41j van de Wabm, mede gelet op de richtlijnen voor de inhoud van het MER, die door het bevoegd gezag werden vastgesteld op 4 mei 1988 op grond van artikel 41o, lid 1 van de Wabm;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat ex artikel 41w, lid 2 van de Wabm.

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. (verder in dit advies "de Commissie" genoemd). Voor de samenstelling van deze werkgroep wordt verwezen naar bijlage 3.

Bij de aanvaardbaarheidsbeoordeling door het bevoegd gezag (art. 41r van de Wabm) werd besloten dat het MER op een aantal punten een toelichting behoeft. Dit betrof de autonome ontwikkeling en het nulalternatief, het meest milieuvriendelijke alternatief, de te volgen procedure en de evaluatie. Deze toelichting is bij het MER ter inzage gelegd en aan de initiatiefnemers, de Commissie en de wettelijke adviseurs toegezonden.

De Commissie was echter van mening dat op bepaalde punten nog essentiële informatie ontbrak. Dit betrof voornamelijk het transport, de tijdelijke opslag van het zuiveringsslib en de behandeling van het retourwater.

Naar aanleiding van een tussentijds overleg met vertegenwoordigers van de gemeente Rotterdam en van het bevoegd gezag werd toegezegd dat het MER op een aantal punten nog een verdere aanvulling zou krijgen. Die informatie is ter inzage gelegd en toegezonden aan de Commissie, de

wettelijke adviseurs en aan overige betrokkenen. De inspraaktermijn werd met enkele weken verlengd tot 16 augustus 1989. Er heeft met betrekking tot deze tussenstap in de procedure geen openbare bekendmaking plaatsgevonden.

De Commissie heeft de aanvullende informatie in haar advisering betrokken.

Overeenkomstig artikel 41z, lid 2 van de Wabm heeft de Commissie alle via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen in beschouwing genomen. Voor een overzicht van deze reacties wordt verwezen naar bijlage 4. Voor zover deze reacties betrekking hebben op het onderwerp van dit advies, werden zij door de Commissie verwerkt. Zo nodig wordt in dit advies door middel van een voetnoot naar de betreffende opmerking in een reactie verwezen.

Bij de toetsing van het MER is in hoofdlijnen de volgorde aangehouden van de in artikel 41j van de Wabm genoemde onderwerpen, zijnde die onderwerpen die in een MER ten minste aan de orde moeten komen. Dit komt niet helemaal overeen met de indeling van het MER. Bij elk hoofdstuk van dit advies wordt daarom aangegeven op welk hoofdstuk en/of paragraaf van het MER de opmerkingen betrekking hebben.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Algemeen, vorm en presentatie van het MER (hoofdstuk 3)

Hoewel het MER in het algemeen goed leesbaar en begrijpelijk is, zijn de gegevens niet steeds overzichtelijk gepresenteerd.

Probleemstelling en doel (hoofdstuk 4)

Het storten van anaëroob gestabiliseerd zuiveringsslib is tijdelijk. Het nog vast te stellen zuiveringsslibplan zal definitieve methoden voor de verwijdering van zuiveringsslib aanwijzen.

Omdat in het MER alleen de effecten van het storten onder water zijn beschreven, is de Commissie van mening dat in vergunning het storten boven water moet worden uitgesloten.

De kans dat de nu voorgenomen activiteit nog door andere zal worden gevolgd, moet niet worden onderschat.

De voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven (hoofdstuk 5)

Het MER richt zich op het storten van anaëroob gestabiliseerd zuiveringsslib. De aanvullende informatie lijkt echter ook het storten van aëroob gestabiliseerd slib als vaststaand aan te nemen. Naar het oordeel van de Commissie zal de te verlenen vergunning echter alleen betrekking kunnen hebben op het storten van anaëroob slib.

Voor de deelactiviteiten tijdelijke opslag en behandeling van het retourwater worden geen alternatieven/varianten beschreven. Om die reden is de Commissie van mening dat niet zondermeer kan worden gesteld dat de voorgenomen activiteit tevens als meest milieuvriendelijk alternatief kan worden beschouwd.

Te nemen en eerder genomen besluiten (hoofdstuk 6)

Het MER geeft een duidelijk overzicht van reeds genomen en nog te nemen besluiten die in het kader van de voorgenomen activiteit van belang zijn.

Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling van het milieu (hoofdstuk 7)

De beschrijvingen zijn voornamelijk gebaseerd op de projectnota/MER voor de berging van baggerspecie in de Slufter.

Gevolgen voor het milieu (hoofdstuk 8)

De constatering dat de effecten van de diverse transportvarianten overeen komen, blijft voor de Commissie kwestieus. De effecten van de tijdelijke opslag en het storten van het anaëroob slib zijn goed beschreven. De effectbeschrijvingen met betrekking tot het retourwater zijn summier.

Vergelijking van de alternatieven (hoofdstuk 9)

De vergelijking van de alternatieven beperkt zich tot een vergelijking van de effecten van de voorgenomen activiteit met de autonome ontwikkeling. De Commissie vindt dit summier.

Overzicht van leemten in kennis en informatie (hoofdstuk 10)

De leemten in kennis betreffen onder andere onzekerheden over de hoeveelheid te storten slib, de kwaliteit van het retourwater en effecten

daarvan op de volksgezondheid, gasgehalten in het slib in de Slufter en de ontsnapping van dat gas.

Samenvatting van het MER (hoofdstuk 11)

De samenvatting geeft een goed beeld van de inhoud van het MER.

Evaluatie achteraf (hoofdstuk 12)

De Commissie neemt aan dat het evaluatieprogramma zal worden opgenomen in het evaluatieprogramma voor de berging van baggerspecie. Zij beveelt aan reeds vanaf het begin een monitoringprogramma uit te voeren.

3. ALGEMEEN, VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER is in het algemeen goed leesbaar en begrijpelijk.

De presentatie van de gegevens is echter niet steeds overzichtelijk; veel zaken komen op meerdere plaatsen aan de orde. De inhoudsopgave is vrij gedetailleerd, zodat de vindplaatsen makkelijk zijn te traceren. Het gegeven, dat de hoeveelheid te storten zuiveringsslib slechts 1% bedraagt van het totaal in de Slufter te storten materiaal, komt pas laat in het MER aan de orde. Voor de duidelijkheid had dit beter eerder kunnen worden vermeld.

Er is goed gebruik gemaakt van tabellen, figuren en illustraties. Wel kan worden opgemerkt dat de tabellen 6.4 en 6.5 (blz. 59) blijkbaar zijn verwisseld.

In veel gevallen worden gegevens en resultaten gepresenteerd zonder bronvermelding, zoals bijvoorbeeld de op bladzijde 27 vermelde prognoses over de produktie van zuiveringsslib. De Commissie neemt aan dat deze afkomstig zijn uit het zogenoemde Slibberaad.

De Commissie betreurt dat in het MER niet kon worden verwezen naar het ontwerp-zuiveringsslibplan van de provincie Zuid-Holland. Verschillende onderdelen hiervan zouden voor dit MER zeer goed bruikbaar zijn geweest.

4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL (MER, hoofdstuk 2 en 4)

Een MER bevat ten minste: een *beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd* (art. 41j, lid 1, sub a van de Wabm)

Het zuiveringsslibplan, dat binnenkort gereed zal zijn, zal definitieve methoden voor de verwijdering van zuiveringsslib aanwijzen. De waterkwaliteitsbeheerders willen het slib dat niet kan worden verwerkt bij de huidige verwerkingscapaciteit, tijdelijk storten in de Slufter. Gedurende deze interimperiode worden andere mogelijkheden om het slib te verwerken c.q. af te zetten niet reëel geacht. De reden die het MER aangeeft waarom niet wordt gecomposteerd, is overigens niet overtuigend en niet gebaseerd op milieu-overwegingen.

Het MER gaat niet in op de situatie die ontstaat als - tegen de verwachtingen in - ook boven water zou moeten worden gestort (blijkens het MER, blz. 85, begint de bovenwaterfase bij ca. NAP -1,5 meter). Omdat van storten boven water wellicht andere milieu-effecten zijn te verwachten dan bij storten onder water, is de Commissie van oordeel dat in de vergunning het storten boven water zou moeten worden uitgesloten, zolang daarnaar geen verder onderzoek heeft plaatsgevonden.

De Commissie acht het bovenstaande met name van belang omdat in het tussen de Staat der Nederlanden, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en een aantal waterkwaliteitsbeheerders in Zuid-Holland op 17 november 1987 gesloten convenant, geen einddatum voor het storten van het zuiveringsslib in de Slufter is genoemd. Dit houdt de mogelijkheid, dat ook na 1994 wordt gestort, open.

Ook in de inspraak wordt gewezen op het ontbreken van een einddatum. Tevens wordt de vrees uitgesproken dat met het voornemen een precedent wordt geschapen voor het storten van andere categorieën afval in de

slechts voor baggerspecie bestemde Slufter[1]. De aanvullende informatie die op grond van ontwikkelingen die zich recentelijk hebben voorgedaan het storten van aëroob slib als bijna vaststaand aanneemt, bevestigt deze vrees.

5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN (MER, hoofdstuk 4.5 en 6)

Een MER bevat ten minste: een aanduiding van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede voor de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing kunnen worden genomen (artikel 41j, lid 1, sub b van de Wabm).

5.1 De voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit omvat naar de mening van de Commissie de volgende deelactiviteiten:

- het transport naar de Slufter;
- het tijdelijk opslaan van het zuiveringsslib;
- het onder water gemengd storten van anaëroob slib met baggerspecie;
- de behandeling van het retourwater.

Het MER richt zich voornamelijk op het storten zelf en de mogelijke effecten daarvan. De overige deelactiviteiten komen onvoldoende aan de orde. In de aanvullende informatie is hieraan wel aandacht besteed.

In de vergunningaanvraag verzoeken de initiatiefnemers in de AW-vergunning voorwaarden op te nemen op grond waarvan de vergunninghouders kan worden toegestaan naast anaëroob slib ook aëroob slib in de Slufter te bergen als genoegzaam wordt aangetoond dat daaruit geen andere effecten voortvloeien dan uit de berging van anaëroob slib.

Hoewel in het MER wordt gesteld dat slechts de effecten van het storten van anaëroob zuiveringsslib worden onderzocht, worden in de tabellen 6.2 tot en met 6.5 zowel anaëroob als aëroob zuiveringsslib vermeld. Bovendien lijken figuur 6.2 van het MER en de aanvullende informatie (zie blz. 13) het storten van aëroob zuiveringsslib in de Slufter als vaststaand aan te nemen.

Aangezien de beschrijvingen in het MER alleen betrekking hebben op anaëroob slib en niet uitgesloten is dat van het storten van aëroob slib andere milieu-effecten zijn te verwachten, kan de te verlenen vergunning naar het oordeel van de Commissie slechts betrekking hebben op het storten van anaëroob slib.

Mocht de initiatiefnemer op zeker moment aëroob slib willen storten, dan gaat het formeel om een nieuwe activiteit en zal moeten worden bezien of wellicht opnieuw m.e.r. zal moeten worden toegepast.

1 Zie bijlage 4, inspraakreacties nrs. 3, 4.

Overigens wordt niet duidelijk wat de waterkwaliteitsbeheerders voornemens zijn te doen met het aëroob zuiveringsslib, indien dit niet in de Slufter wordt gestort.

5.2 Alternatieven/varianten

In het MER worden een aantal transportvarianten beschreven, die tot vergelijkbare milieugevolgen zouden leiden (zie ook hoofdstuk 8 van dit advies). Bij dit onderdeel van het MER wordt ook gesproken over een ontvangstinstallatie. Het is de Commissie inmiddels bekend dat hieronder de bufferopslag moet worden verstaan.

Voor het storten van het zuiveringsslib worden twee varianten beschreven:

- afzonderlijk van de baggerspecie in een beperkt deel van de Slufter;
- gelijkmatig verdeeld, zodat een min of meer homogeen mengsel van baggerspecie en zuiveringsslib ontstaat.

In het MER wordt goed onderbouwd waarom het afzonderlijk storten geen aanvaardbare oplossing is.

Voor de tijdelijke opslag en de behandeling van het retourwater worden geen varianten beschreven.

5.3 Het meest milieuvriendelijke alternatief

Tot de ingevolge het eerste lid, onder b te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief, waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (art. 41j, lid 3 van de Wabm).

Het meest milieuvriendelijke alternatief is niet afzonderlijk beschreven. In hoofdstuk 9 van het MER (evaluatie en conclusies) wordt vermeld dat de voorgenomen activiteit kan worden gekenmerkt als het meest milieuvriendelijke alternatief. De Commissie is echter van mening dat de verschillende varianten voor de deelactiviteiten "behandeling van het retourwater" en "tijdelijke opslag", onvoldoende evenwichtig zijn uitgewerkt, zodat uit de tekst niet duidelijk blijkt dat de voorgenomen activiteit op die onderdelen tevens het meest milieuvriendelijke alternatief is.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN (MER, hoofdstuk 5)

Een MER bevat ten minste: een aanduiding van de besluiten, bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven (art. 41j, lid 1 sub c van de Wabm).

Het MER is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de wijziging van vergunningen die zijn verleend op grond van de Afvalstoffenwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren.

Het MER geeft een duidelijk overzicht van reeds genomen overheidsbesluiten en openbaar gemaakte beleidsvoornemens die randvoorwaarden kunnen stellen aan het voornemen.

In de vastgestelde richtlijnen (par. 6.4) wordt gevraagd in het MER aan te geven wat de juridisch-bestuurlijke positie is van het convenant ten opzichte van de reeds genomen overheidsbesluiten en openbaar gemaakte beleidsvoornemens. Het MER beperkt zich tot een korte weergave van de inhoud van het convenant. Overigens is het de Commissie opgevallen dat in het convenant geen einddatum voor het storten is opgenomen. Zij neemt aan dat het in voorbereiding zijnde zuiveringsslibplan van de provincie Zuid-Holland inzicht zal geven in het beleid terzake.

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU (MER, hoofdstuk 7)

Een MER bevat ten minste: een aanduiding van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen (art. 41, lid 1, sub d van de Wabm).

De beschrijvingen zijn gebaseerd op de projectnota/MER voor de berging van baggerspecie in de Slufter. Ondertussen wordt al geruime tijd baggerspecie in de Slufter gestort en de Commissie is daarom van mening dat, als er informatie is verkregen door middel van monitoring, die in het onderhavige MER verwerkt had moeten worden.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU (MER, hoofdstuk 8)

Een MER bevat ten minste: een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en omschreven (art. 41j, lid 1, sub e van de Wabm).

Het transport van het slib

De milieu-effecten van de behandelde varianten worden in het MER niet beschreven. In de aanvullingen op het MER wordt is hierin alsnog voorzien. De wijze van redeneren dat de milieuhygiënische gevolgen van de varianten overeen blijken te komen, blijft voor de Commissie echter kwestieus.

Het tijdelijk opslaan van het slib

Het tijdelijk opslaan van het aangevoerde zuiveringsslib in een buffer maakt deel uit van de voorgenomen activiteit. In het MER wordt als mogelijk gevolg van deze bufferopslag alleen stankhinder beschreven. In de aanvullende informatie is ook aan andere (mogelijke) milieugevolgen aandacht besteed.

Het storten in de onderwaterfase

Zoals ook beschreven in hoofdstuk 4 van dit advies, is de Commissie van oordeel dat hetgeen in het MER over het storten in de bovenwaterfase is

vermeld, niet relevant is in het kader van deze m.e.r. Het vormt dan ook geen onderdeel van dit toetsingsadvies.

Retourwater

De beschrijving van de mogelijke effecten van het retourwater is summier. In het MER worden goede beheersmaatregelen voorgestaan teneinde het zwevende stofgehalte in het retourwater laag te houden. Het ware wenselijk geweest concrete controlemaatregelen aan te geven, zoals is gebeurd in het MER berging van baggerspecie in de Slufter.

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN (MER, hoofdstuk 9.3 t/m 9.5)

Een MER bevat ten minste: *een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven* (art. 41j, lid 1, sub f van de Wabm).

Het nulalternatief (het niet doorgaan van de activiteit) is niet een redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief gebleken.

Met betrekking tot de beschreven varianten voor de wijze van storten (gemengd met of gescheiden van baggerspecie) wordt in het MER duidelijk dat alleen gemengd storten haalbaar is. De behandelde transportvarianten zouden volgens het MER tot vergelijkbare effecten leiden; uit financiële overwegingen wordt gekozen voor het transport per schip en per as. De voorgenomen activiteit, te weten transport en berging op de hierboven omschreven wijze, wordt in het MER als de meest milieuvriendelijke variant beschouwd.

Derhalve beperkt de vergelijking van de alternatieven in het MER zich tot een vergelijking van de effecten van de voorgenomen activiteit met de autonome ontwikkeling.

De hiervoor in dit advies gemaakte opmerkingen ten aanzien van de beschrijving van varianten voor bepaalde deelactiviteiten in acht nemend, is deze vergelijking naar het oordeel van de Commissie te summier.

10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE (MER, hoofdstuk 9.2)

Een MER bevat ten minste: *een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens* (art. 41j, lid 1, sub g van de Wabm).

De in het MER aangegeven leemten in kennis betreffen voornamelijk onzekerheden over de hoeveelheid te storten zuiveringsslib, onzekerheden in verband met het ontstaan van oorzaak-gevolg ketens en onzekerheid over de te verwachten hygiënische kwaliteit van het retourwater en de effecten daarvan op de volksgezondheid.

Naast deze leemten ontbreken in dit hoofdstuk van het MER de eerder in het MER (blz. 89) signaleerde onzekerheden met betrekking tot de gasgehalten in het slib en de ontsnapping van het gas. In de aanvullende

informatie wordt hieraan voor de bufferopslag wel voldoende aandacht besteed.

11. DE SAMENVATTING VAN HET MER (MER, hoofdstuk 1)

Een MER bevat ten minste: een *samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven* (art. 41j, lid 1, sub h van de Wabm).

De samenvatting van het MER is uitgebreid en geeft op zich een goed beeld van de inhoud van het MER. De later verstrekte aanvullende informatie kon in deze samenvatting uiteraard nog geen plaats krijgen.

12. EVALUATIE ACHTERAF

De Commissie is van oordeel is dat veel gegevens zijn gebaseerd op theorie en niet op in de praktijk getoetste laboratoriumproeven. De Commissie beveelt daarom het bevoegd gezag aan om bij uitvoering van de activiteit al vanaf het begin een monitoringprogramma te doen plaatsvinden.

Het MER geeft geen concrete informatie over de wijze waarop de milieueffecten duurzaam zullen worden gevolgd. Dit inzicht is gewenst om na te gaan of onvoorziene milieugevolgen optreden en of milieugevolgen nadeliger uitpakken dan was voorspeld. De Commissie neemt aan dat het evaluatieprogramma zal worden opgenomen in het reeds in het kader van de m.e.r. berging van baggerspecie in de Slufter opgestelde evaluatieprogramma.

Bijlagen bij het toetsingsadvies
MER storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib
in de "Grootschalige locatie voor de berging
van baggerspecie (Slufter)"

Bijlage 1 t/m 4

BRIEF VAN PROVINCIE ZUID-HOLLAND MET VERZOEK OM ADVIES

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 116611
Telefax (070) 117090
Telex 31088 cdkzh nl

Provincie Zuid-Holland
Gedeputeerde Staten

Commissie voor de Milieu-
effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
19 JUNI 1989	
№	1176-09 Ro
Dossier	134-67

Dienst : Water en Milieu
Afdeling : Algemeen Beleid en
Coördinatie
Contactpersoon: H. van den Heuvel
Doorkiesnr. : 116582

Ons kenmerk : 210276/2
Uw kenmerk : -

Onderwerp : MER-Slufster.

Bijlagen : 2

's-Gravenhage,

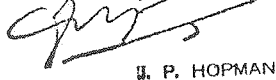
16 JUNI 1989

Hiermee delen wij u, gelet op artikel 41r van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne (WABM), namens de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Verkeer en Waterstaat, mee dat het reeds eerder aan u toegezonden Milieu-effectrapport (MER) voor de berging van zuiveringsslib in de Slufster aanvaardbaar is bevonden. Op een aantal punten is echter wel een nadere toelichting gewenst. De tekst van deze toelichting treft u bijgaand aan en zal tesamen met het MER en de vergunningaanvragen ter inzage worden gelegd alsmede aan de initiatiefnemers en de wettelijke adviseurs worden toegezonden.

Het MER, de vergunningaanvragen alsmede overige, van belang zijnde stukken zullen van 19 juni tot en met 2 augustus 1989 ter inzage worden gelegd. Voor de overige gegevens dienaangaande verwijzen wij u naar bijgevoegde bekendmaking die op 15 juni 1989 in de Nederlandse Staatscourant en andere dagbladen is verschenen. Gelet op de in de bekendmaking genoemde termijn zien wij uw advies gaarne tegemoet voor 3 september 1989.

Ten slotte nodigen wij u uit de openbare zitting bij te wonen. Voor plaats, datum en tijdstip van deze openbare zitting verwijs ik u wederom naar bijgevoegde bekendmaking.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
griffier,

J. P. HOPMAN

S. PATIJN

Bij uw antwoord dienst en afdeling op de enveloppe vermelden en datum en kenmerk op de brief.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 88 en 90 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

Provincie Zuid-Holland

INSPRAAK STORTEN ZUIVERINGSSLIB IN DE SLUFTER/MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat zijn van plan om de groot-schalige locatie voor de berging van baggerspecie nabij Westvoorne, de Slufter, ook beschikbaar te stellen voor het storten van zuiverings-slib. Zodoende wordt voor de jaren 1990-1994, in afwachting van andere verwerkingsmogelijkheden, een tijdelijke oplossing geboden voor het verwerken van dit slib.

Ten behoeve van de besluitvorming op de vergunningaanvragen voor het storten van zuiverings-slib in de Slufter dient ook een MER te worden opgesteld.

Op 4 mei 1988 zijn de richtlijnen voor dit MER vastgesteld door de in het kader van de vergunningverlening bevoegde instanties.

Voor de Afvalstoffenwet (AW) is dat de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), voor de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (WVO) is dat de minister van Verkeer en Waterstaat.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland coördineren de voorbereiding en behandeling van het MER en de vergunningaanvragen. Het MER en de vergunningaanvragen zijn op 12 mei 1989 bij ons ingediend.

Inzage

U kunt deze stukken gedurende de werktijden van 19 juni tot 2 augustus 1989 op de volgende plaatsen inzien:

- op de secretarie van de gemeenten Westvoorne en Rotterdam
- bij de Directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat, Boompjes 200, Rotterdam
- in de bibliotheek van het ministerie van VROM, Dokter van der Stamstraat 2 (gebouw A, kamer 131) in Leidschendam
- in de openbare bibliotheek van Rotterdam, Hoogstraat 110, Rotterdam
- in de bibliotheek van het provinciehuis van Zuid-Holland, Koningskade 1 in 's-Gravenhage.

Buiten werktijd kunt u de stukken gedurende deze periode inzien in het Verenigingsgebouw van Rockanje van 18.30 tot 21.30 uur.

Schriftelijke bezwaren ten aanzien van de vergunningaanvragen en opmerkingen over het MER kunt u indienen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Koningskade 1 in 's-Gravenhage. Uw persoonlijke gegevens worden niet bekend gemaakt als u daarom in een aparte brief bij het bezwaarschrift vraagt.

Mondelinge bezwaren en opmerkingen kunt u naar voren brengen tijdens de openbare zitting die gehouden zal worden op 6 juli 1989 om 17.30 uur in het gemeentehuis te Rockanje. Tijdens deze zitting wordt u eveneens in de gelegenheid gesteld met de vertegenwoordigers van de aanvragers en van de bevoegde instanties over de vergunningaanvragen en het MER van gedachten te wisselen.

Wij willen u erop wijzen dat te zijner tijd alleen diegenen die bezwaar hebben gemaakt tegen één of meer aanvragen en diegenen die aantonen dat zij daartoe redelijkerwijs niet in staat zijn geweest, bezwaren kunnen indienen tegen de ontwerp-beschikkingen.

Na genoemde bezwarenterminen liggen het MER en de overige stukken ter inzage tot aan het einde van de termijn waarbinnen beroep tegen de beschikkingen kan worden ingesteld; ter secretarie van de gemeenten Westvoorne en Rotterdam, bij de Directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat, de bibliotheken van VROM en het provinciehuis van Zuid-Holland.

Relatie van dit MER met het MER voor het provinciaal zuiverings-slibplan

Een brede afweging van de mogelijkheden om in de toekomst zuiverings-slib te verwerken vindt plaats in het kader van het door de provincie Zuid-Holland op te stellen plan voor de verwijdering van zuiverings-slib. Het ontwerp van dat plan en het onderliggende Milieu-effectrapport (MER) liggen gedurende 19 juni tot en met 20 september 1989 ter inzage. Over de mogelijkheden daarop te reageren vindt afzonderlijke publicatie plaats.

Inlichtingen

Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot:

- het ministerie van VROM, over de aanvraag ingevolge de AW, telefoonnummer: (070) 209367, toestel 3261 (de heer Van Ewijk).
- het ministerie van Verkeer en Waterstaat, over de aanvraag ingevolge de WVO, telefoonnummer: (010) 4026396 (de heer Uiterwijk-Winkel).
- de provincie Zuid-Holland, voor nadere inlichtingen en kopieën van ter inzage gelegde stukken, telefoonnummer: (070) 116582 (de heren Hartholt en Van der Heuvel).

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN DE COMMISSIE
VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die het toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport inzake de berging van zuiveringsslib in de Slufter heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van drs. H.G. Ouwerkerk.

In de werkgroep hebben voorts zitting:

- ir. H. Compaan, wonende te Den Haag;
- mw. ir. L.E. Duvoort-van Engers, wonende te Amersfoort;
- prof. dr. J.H.J. Terwindt, wonende te Leusden;

mr. E. van Rosmalen treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES/ADVIEZEN

nr.	datum	Persoon of instantie	Datum van ontvangst Commissie m.e.r.
1.	280689	Ministerie Landbouw en Visserij, directie LNO, 's-Gravenhage	210789
2.	050789	Gemeente Brielle	210789
3.	?	G. Breukelaar, Rotterdam	210789
4.	010889	Instituut voor oecologisch onderzoek, afd. duinonderzoek "Weevers' Duin", Oostvoorne	010889
5.	230789	Verontruste burgers van Voorne	230789
6.	170789	Regionale inspecteur van de Volksge- zondheid, Rijswijk	170789
7.	190789	Hoogheemraadschap van Delfland, Delft	260789
8.	190789	Verslag van de openbare hoorzitting d.d. 6 juli 1989	210789